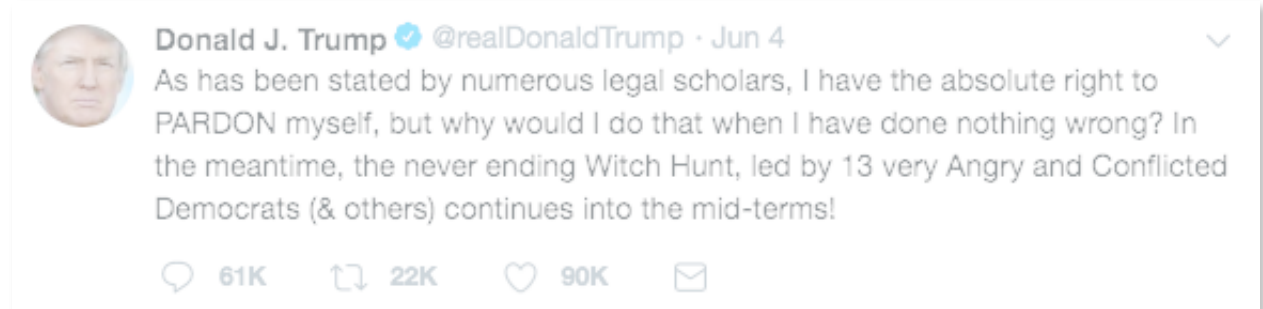

Self-Pardon in Judaism

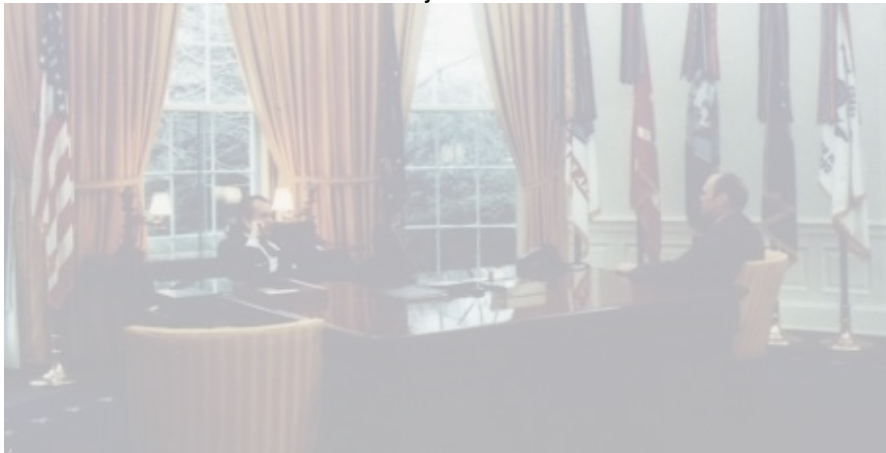
The Debate Today

Explaining the presidential self-pardon debate¹

June 4, 2018 by [Scott Bomboy](#)

Last July, we looked at the debate over presidential self-pardons as part of a review of overall executive pardon powers under the Constitution. Here's a recap of those arguments in light of the current debate over that subject.

The exact question of self-pardoning wasn't directly addressed at the Convention. "As such, arguments derived from the intent of the Framers are speculative at best," Kalt said. "There are two likely possibilities: Self-pardons either were not considered, or their invalidity was silently presumed. A third possibility, that self-pardons were presumed valid, is less likely."

Kalt believed on precedent that the President doesn't have self-pardoning powers." The intent of the Framers, the words and themes of the Constitution they created, and the wisdom of the judges that have interpreted it all point to the same conclusion: Presidents cannot pardon themselves," he concluded.

¹ <https://constitutioncenter.org/blog/explaining-the-presidential-self-pardon-debate>

But Judge Richard Posner, another widely cited legal authority, said in a 1999 book about the Clinton impeachment that the question was left open by the Founders. “It has generally been inferred from the breadth of the constitutional language that the president can indeed pardon himself,” Posner argued. And Samuel Morison, a pardon attorney who specialized in that subject at the Justice Department, [told the Washington Post last May](#) that a self-pardon could theoretically be done by a President. “My opinion is that in theory that he could. But then he would be potentially subject to impeachment for doing that,” Morison said. “There are no constraints defined in the Constitution itself that says he can’t do that.” Kalt said Richard Nixon reportedly asked for an internal legal opinion about the option of a self-pardon towards the end of his presidency. The President’s lawyers said he had the power to issue a self-pardon, but Nixon declined to do so.

But just before Nixon’s resignation, the Justice Department Office of Legal Council [issued its own memo on the subject](#), on August 5, 1974. “Under the fundamental rule that no one may be a judge in his own case, the President cannot pardon himself,” said Mary C. Lawton, Acting Assistant Attorney General.

Like a Monarch

Trump’s self-pardon claim is straight from monarchy playbook

Founding fathers sought to cast president as superior version of English king
Wed, Jun 6, 2018, 01:17

Caoimhín De Barra

<https://www.irishtimes.com/opinion/trump-s-self-pardon-claim-is-straight-from-monarchy-playbook-1.3520305>

Trump’s struggles are part of a long series of clashes in western politics regarding the extent to which national leaders are sovereign over, or subordinate to, the state they rule. When Charles I was put on trial for treason in 1649 after the English Civil

War, he made the rather reasonable defence that he could not be guilty of treason against himself. He denied that anyone in England had the right to put him on trial and reminded the court that “the King can do no wrong”. While even many of his enemies felt the law was on Charles’s side, legal niceties ultimately didn’t save him from the chopping block.

Across the English Channel, Louis XVI once exclaimed, when told that a proposal of his was illegal, “it is legal because I will it so”. But it was his forefather, Louis XIV, who best expressed the monarchial view that a king was not accountable to the public by pithily commenting “l’État, c’est moi” (I am the state). In a letter to Robert Mueller’s office earlier this year, Trump’s lawyers made a very similar-sounding argument, saying that as the president was the “chief law enforcement officer”, he could not commit the crime of obstruction of justice because that would amount to obstruction “of himself”.

Historical Approach: Jewish King and the Law

Mishpat Hamelech

1. I Shmuel 8:10-18

Samuel reported all the words of the LORD to the people, who were asking him for a king. He said, "This will be the practice of the king who will rule over you: He will take your sons and appoint them as his charioteers and horsemen, and they will serve as outrunners for his chariots. He will appoint them as his chiefs of thousands and of fifties; or they will have to plow his fields, reap his harvest, and make his weapons and the equipment for his chariots. He will take your daughters as perfumers, cooks, and bakers. He will seize your choice fields, vineyards, and olive groves, and give them to his courtiers. He will take a tenth part of your grain and vintage and give it to his eunuchs and courtiers. He will take your male and female slaves, your choice young men, and your asses, and put them to work for him. He will take a tenth part of your flocks, and you shall become his slaves. The day will come when you cry out because of the king whom you yourselves have chosen; and the LORD will not answer you on that day."

א ח, ויאמר שמואל, את כל-דברי ה', אל-העם, השאלים מאתו מלך. {ס} א ח, ויאמר--זה יהיה משפט המלך, אשר ימלך עליכם: את-בניכם יקח, ושם לו במרכבתו ובפרשיו, ורצו, לפני מרכבתו. א ח, יב ולשום לו, שרי אלפים ושרי חמשים; ולחפש חרישו ולקצר קצירו, ולעשות כלי-מלחמתו וכלי רכבו. א ח, יג ואת-בנותיכם, יקח, לרקחות ולטבחות, ולאפות. א ח, יד ואת-שדותיכם ואת-כרמיכם וזיתיכם, הטובים--יקח; ונתן, לעבדיו. א ח, טו וזרעכם וכרמיכם, יעשר; ונתן לסריסיו, ולעבדיו. א ח, טז ואת-עבדיכם ואת-שפחותיכם ואת-בחוריכם הטובים, ואת-חמוריכם--יקח; ועשה, למלאכתו. א ח, יז צאנכם, יעשר; ואתם, תהיו-לו לעבדים. א ח, יח וזעקתם, ביום ההוא, מלפני מלככם, אשר בחרתם לכם; ולא-יענה ה' אתכם, ביום ההוא.

2. Talmud Bavli, Sanhedrin 20b

אימתו עליך כתנאי ר' יוסי אומר "כל האמור בפרשת מלך מלך מותר בו ר' יהודה אומר לא נאמרה פרשה זו אלא כדי לאיים עליהם שנאמר שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך וכן היה רבי יהודה אומר ג' מצות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ להעמיד להם מלך ולהכרית זרעו של עמלק ולבנות להם בית הבחירה רבי נהוראי אומר לא נאמרה פרשה זו אלא כנגד תרעומתן שנאמר וואמרת אשימה עלי מלך וגו' תניא ר"א אומר זקנים

How do we paskin?

3. Rambam 2:1

The king is granted license to levy taxes upon the nation for his needs or for the purpose of war. He may also fix a duty on merchandise. It is forbidden to avoid paying this duty. The king has the right to decree that if someone does not pay these duties, his property will be seized or he will be killed. These laws are derived as follows: I Samuel 8:17 states: 'You will be servants to him, the king.' Previously, Deuteronomy 20:11 states: 'They shall be subject to your levy and they shall serve you.' From this association, it is derived that the king may levy taxes and fix duties. The statutes that he establishes in these and related matters are accepted as law for all the matters mentioned in the Biblical passage concerning the king are rights to which the king is entitled.

רשות יש למלך ליתן מס על העם לצרכיו או לצורך המלחמות וקוצב לו מכס ואסור להבריח מן המכס שיש לו לגזור שכל מי שיגנוב המכס ילקח ממונו או יהרג שנאמר ואתם תהיו לו לעבדים ולהלן הוא אומר יהיו לך למס ועבדוך מכאן שנותן מס וקוצב מכס ודינו בכל אלו הדברים וכיוצא בהן דין שכל האמור בפרשת מלך מלך זוכה בו:

4. Abarbanel, I Shmuel 8

האלה שנאמרו בפרשת המלך כאן, ואם משה לא אמרו בתורה הנה לא ניתנה מצוה חדשה אחרי מותו, וכאמרו (שבת פרק י"ב דף ק"ד ע"א) אין נביא עוד רשאי לחדש בה דבר, ואיך נאמר אם כן שהיה זה מצוה כוללת למלכים נתנה על ידי שמואל? וכן כתב רלב"ג שאין המלך מותר בענינים האלה, אבל זכר שמואל מה שיעשה המלך כשיתחזק על מלכותו בכח זרועו. ואני אחשוב שקרא זה משפט המלך לא להגיד שהיה זה משפט ודין, אבל לסי שהם אמרו תנה לנו מלך לשפטינו היה התשובה זה יהיה משפט המלך, רוצה לומר המשפט אשר יעשה לכם הוא שיגזול את כל אשר לכם, וזה להודיע שלא יעשה ביניהם המשפט אשר שאלו, אבל יקח את כל אשר להם כפי העולה על רוחו, ולזה לא אמר סתם והגדת להם משפט המלך, אבל הוסיף לומר עוד אשר ימלוך עליכם, רוצה לומר המלך אשר אתם שואלים ואשר ימלוך עליכם זה יהיה המשפט אשר יעשה ביניכם (י) וזכר שאמר שמואל את כל דברי ה' אל העם השואלים מאתו מלך, ולא אמר זה על פרשת המלך שזכר בכאן, כי אחרי זה בעת שהפיל הגורלות אמר וידבר שמואל אל העם את משפט המליכה ויכתוב בספר, אבל הכונה בכאן לומר שהגיד שמואל אל העם את כל דברי ה' והם הדברים שזכר לא אותך מאסו וגו' ככל המעשים וגו', וכאשר הפיל הגורלות אז הודיעם משפטי המלוכה, רצה לומר המשפט שעושים הכלים בעם או המשפט שנכתב בתורה בענין המלך, ומה שאמרו אל יהושע (יהושע א' י"א) כל איש אשר ימרה את פיך ימות, והתורה בזה השאלה הרביעית:

ראשון פסק הדין לדעת ר' יוסי. ופשט הכתובים לא יורה זה והוא מורה באמת כי האמת כדברי ר' יהודה שאמר זה לאיימם, לפי שהתורה לא זכרה דבר מזה בפרשת המלך שהוא היה המקום הראוי אליו, אבל אמרה (דברים י"ז כ') לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל, והוא ממה שזכרה שהמלך כפי הדין וכפי התורה לא היה מותר בו הדברים

The King in the Courtroom

5. Mishna, Sanhedrin 18a

The king does not judge others as a member of a court and others do not judge him, he does not testify and others do not testify concerning him, he does not perform ḥalitza with his brother's widow and his brother does not perform ḥalitza with his wife, and he does not consummate levirate marriage with his brother's widow and his brother does not consummate levirate marriage with his wife, as all these actions are not fitting to the honor of his office.

המלך לא דן ולא דנין אותו לא מעיד ולא מעידין אותו לא חולץ ולא חולצין לאשתו לא מייבם ולא מייבמין לאשתו

6. Talmud Bavli, 19a-b

The mishna teaches: A king does not judge and is not judged. Rav Yosef says: They taught this halakha only with regard to the kings of Israel, who were violent and disobedient of Torah laws, but with regard to the kings of the house of David, the king judges and is judged, as it is written: “O house of David, so says the Lord: Execute justice in the morning” (Jeremiah 21:12). If they do not judge him, how can he judge? But isn’t it written: “Gather yourselves together, yea, gather together [hitkosheshu vakoshu]” (Zephaniah 2:1), and Reish Lakish says: This verse teaches a moral principle: Adorn [kashet] yourself first, and then adorn others, i.e., one who is not subject to judgment may not judge others. Since it is understood from the verse in Jeremiah that kings from the Davidic dynasty can judge others, it is implicit that they can also be judged.

The Gemara asks: But what is the reason that others do not judge the kings of Israel? It is because of an incident that happened, as the slave of Yannai the king killed a person. Shimon ben Shataḥ said to the Sages: Put your eyes on him and let us judge him. They sent word to Yannai: Your slave killed a person. Yannai sent the slave to them. They sent word to Yannai: You also come here, as the verse states with regard to an ox that gored a person to death: “He should be testified against with his owner” (Exodus 21:29). The Torah stated: The owner of the ox should come and stand over his ox.

The Gemara continues to narrate the incident: Yannai came and sat down. Shimon ben Shataḥ said to him: Yannai the king, stand on your feet and witnesses will testify against you. And it is not before us that you are standing, to give us honor, but it is before the One Who spoke and the world came into being that you are standing, as it is stated: “Then both the people, between whom the controversy is, shall stand before the Lord, before the priests and the judges that shall be in those days” (Deuteronomy 19:17). Yannai the king said to him: I will not stand when you alone say this to me, but according to what your colleagues say, and if the whole court tells me, I will stand.

Shimon ben Shataḥ turned to his right. The judges forced their faces to the ground out of fear and said nothing. He turned to his left, and they forced their faces to the ground and said nothing. Shimon ben Shataḥ said to them: You are masters of thoughts, enjoying your private thoughts, and not speaking. May the Master of thoughts, God, come and punish you. Immediately, the angel Gabriel came and struck those judges to the ground, and they died. At that moment, when they saw that the Sanhedrin does not have power to force the king to heed its instructions, the Sages said: A king does not judge others and others do not judge him, and he does not testify and others do not testify concerning him, due to the danger of the matter.

מלך לא דן כו': אמר רב יוסף לא שנו אלא מלכי ישראל אבל מלכי בית דוד דן ודניו אותן דכתיב (ירמיהו כא, יב) בית דוד כה אמר ה' דינו לבקר משפט ואי לא דיינינן ליה אינהו היכי דייני והכתיב (צפניה ב, א) התקוששו וקושו ואמר ר"ל קשט עצמך ואחר כך קשט אחרים

אלא מלכי ישראל מ"ט לא משום מעשה שהיה דעבדיה דינאי מלכא קטל נפשא אמר להו שמעון בן שטח לחכמים תנו עיניכם בו ונדוננו שלחו ליה עבדך קטל נפשא שדריה להו שלחו ליה תא אנת נמי להכא (שמות כא, כט) והועד בבעליו אמרה תורה יבא בעל השור ויעמד על שורו

אתא ויתיב א"ל שמעון בן שטח ינאי המלך עמד על רגליך ויעידו בך ולא לפנינו אתה עומד אלא לפני מי שאמר והיה העולם אתה עומד שנאמר (דברים יט, יז) ועמדו שני האנשים אשר להם הריב וגו' אמר לו לא כשתאמר אתה אלא כמה שיאמרו חבריך נפנה לימינו כבשו פניהם בקרקע נפנה לשמאלו וכבשו פניהם בקרקע אמר להו שמעון בן שטח בעלי מחשבות אתם יבא בעל מחשבות ויפרע מכם מיד בא גבריאל וחבטן בקרקע ומתו באותה שעה אמרו מלך לא דן ולא דנין אותו לא מעיד ולא מעדין אותו

7. **Animal Farm.** George Orwell

“The creatures outside looked from pig to man, and from man to pig, and from pig to man again; but already it was impossible to say which was which.”

In Practice

8. Abarbanel, I Shmuel 8 [R. Don Yitzchak b. R. Yehuda Abrabanel, born in Lisbon, died in in Venice, 1437- 1508]

הביטו וראו הארצות שתהיה הנהגתם על ידי מלכים, ותראו את שיקוציהם ואת גילוליהם¹⁶ איש מהם כל הישר בעיניו¹⁷ יעשה ומלאה הארץ חמס מפניהם¹⁸, ומי יאמר לו מה תעשה¹⁹? והיום הזה ראינו ארצות רבות תהיה הנהגתם על ידי שופטים ומושלים זמניים נבחרים ביניהם משלושה חרשים לשלושה חרשים ומלך אלקום עמהם²⁰, משפט נבחרה להם בסידור מוגבל והמה הרוחיים

בעם העושים במלאכת²¹ המלחמות, לא יעמד איש בפניהם²² אם לשבט אם לארצם, לא לחסד²³, ואם איש יחטא מהם בדבר מה, עוד מעט יכואו אתרים תחתיהם, ומי אשר חטא יקבל עונשו כראוי, באופן שלא יידון לעשות עוד²⁴, הלא ידעת אם לא שמעת²⁵ חזויה רביעאה²⁶ דחילא רומי²⁶ רשיעא, היחה מושלת בכיפה²⁷ ואכלה כל ארעא ותרושינא ותדקינא²⁸, בהיות הנהגתה על ידי הקונשול²⁹ שלמים וכן רבים³⁰, ואחרי שמלך בה קיסר לבדו היחה למס³¹. ועוד היום מלכות ויניציא³² הנבחרת רבתי בנוים שרתי במדינות³², ומלכות פלורניציא³³ עבי הוא לכל הארצות³³, ומלכות גינזביא³⁴ דחילא ותקיפא³⁴, ולוקה ושייניא וכולוניא ומלכויות אחרות, אין מלך בהם כי אם הנהגת המנהיגים הנבחרים מימים קצובים לימים קצובים כמו שזכרת, והמה המלכויות הישרות אין בהם נפתל ועקש³⁵, לא ירים איש את ידו ואת רגלו³⁶ על כל דבר פשע³⁷, והמה כובשות ארצות לא להם בחכמה כחבונה ובדעת³⁸.

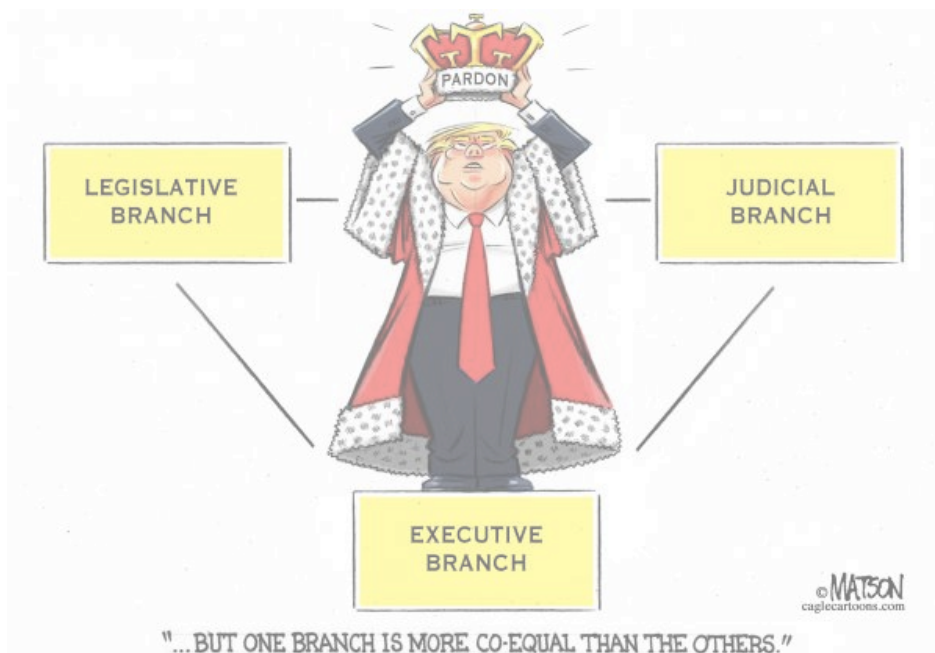
ולפי שלא היה ביד המלך לחדש בהם דבר, אמר בפרשת המלך: יוכחב לו את משנה התורה וגו', לבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל³⁹ (שם יו. יט. כג.) רוצה לומר אל יחשוב המלך שיסדר נימוסים ויעשה תורות כמלכי האומות, כי הוא לא יסור מן המצוה ימין ושמאל. וגם כן לא היה הכרחי המלך בקרב ישראל לענין המשפט ולהכות ולהעניש שלא כדן כפי צורך השנה, לפי שזה מסור הקביה לשופטים גם כן, כמו שבא בפרשת "כי יפלא ממך דבר" וכו' (שם שסו.) ואמר בספי מנהדרין (פו ע"א): בית דין מכין ועונשין כדן ושלא כדן כפי צורך השנה ולעשות סייג לתורה. ומלבד זה הודיענו השי"י שאם השופט כפי המשפט הצודק והמסודר יפטור אדם רשע, הנה יענישהו הקביה בדינו הגדול, ח"ש: "מדבר שקר תרחק ונקי וצדיק אל תהרוג כי לא אצדיק רשע" (שמות כג. ז.) הנה התבאר ששלושת הענינים האלה כולם מיוחדים לאל יחברך לעשותם לעמו ישראל, ולכן היה הוא מלכם, אין עוד⁴⁰ אחר.

9. Abraham Lincoln

“Government of the people, by the people, for the people, shall not perish from the Earth”

10. US Constitution Article II, Section 4

The President, Vice President and all civil Officers of the United States, shall be removed from Office on Impeachment for, and Conviction of, Treason, Bribery, or other high Crimes and Misdemeanors.

Halachik Approach: Ein Adam Meisim Atzmo Rasha

10. Talmud Bavli, Sanhedrin 9b

ואמר רב יוסף פלוני רבעו לאונסו הוא ואחר מצטרפין להרגו. לרצונו רשע הוא והתורה אמרה אל תשע רשע עד רבא אמר אדם קרוב אצל עצמו ואין אדם משים עצמו

11. Talmud Bavli, Bava Metzia 3b

דתנן אמרו לו שנים אכלת חלב והוא אומר לא אכלתי רבי מאיר מחייב וחכמים פוטרין אמר רבי מאיר אם הביאוהו שנים לידי מיתה חמורה לא יביאוהו לידי קרבן הקל אמרו לו מה אם ירצה לומר מזיד הייתי יפטר

12. Tosfos, ad loc.

ואם תאמר והיאך נאמן לומר מזיד הייתי הא אין אדם משים עצמו רשע כדאמר בפ"ק דסנהדרין (דף ט: ושם) גבי פלוני רבעני לרצוני וי"ל דאין נאמן לפסול עצמו אבל הכא עושה תשובה ואינו רוצה להביא חולין לעזרה:

Hashkafic Approach: The Mechanics of Pardon

13. Bereishis 32:21

לב, כא ואמרתם-- גם הנה עבדך יעקב, אחריו: כי-אמר אכפרה פניו, במנחה ההלכת לפני, ואחרי-כן אראה פניו, אולי ישא פני.

14. Rashi, ad loc.

אכפרה פניו - אבטל רוגזו, וכן וכפר בריתכם את מות (ישעיה כ"ח), ונראה בעיני שכל כפרה שאצל עוון וחטא ואצל פנים כלן לשון קנוח והעברה הו, ולשון ארמי הוא, והרבה בגמרא, וכפר ידיה, וגם בלשון המקרא נקראים המזורקים של קדש כפורי זהב, על שם שהכהן מקנח ידיו בהן בשפת המזרק. (שם)

How is this achieved?

15. Rambam, Hilchos Teshuva 1:1-3

כל מצות שבתורה בין עשה בין לא תעשה אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה כשיעשה תשובה וישוב מחטאו תיב להתודות לפני האל ברוך הוא שנתאמר (במדבר ה ו) "איש או אשה כי יעשו"

וגו' (במדבר ה ז) "והתודו את חטאתם אשר עשו" זה דווי דברים. ודוי זה מצות עשה. כיצד מתודו. אומר אגא השם חטאתי עויתי פשעתי לפניה ועשיתי כך וכך והרי נחמתי ובשתי במעשי ולעולם איני חוזר לדבר זה. וזהו עקרו של דווי. וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי זה משבח. וכן בעלי חטאות ואשמות בעת שמביאין קרבנותיהן על שגגתן או על זדונן אין מתכפר להן בקרבנם עד שיעשו תשובה ויתודו דווי דברים שגאמר (ויקרא ה ה) "והתודה אשר חטא עליה". וכן כל מחיבי מיתות בית דין ומחיבי מלקות אין מתכפר להן במיתתן או בלקיתן עד שיעשו תשובה ויתודו. וכן החובל בחברו והמזיק ממונו אף על פי ששלם לו מה שהוא חייב לו אינו מתכפר עד שיתודה וישוב מלעשות כזה לעולם שגאמר (במדבר ה ו) "מכל חטאת האדם":

שעיר המשתלח לפי שהוא כפרה על כל ישראל כהן גדול מתודה עליו על לשון כל ישראל שגאמר (ויקרא טז כא) "והתודה עליו את כל עונת בני ישראל". שעיר המשתלח מכפר על כל עבירות שבתורה, הקלות והחמורות, בין שעבר בזדון בין שעבר בשגגה, בין שהודע לו בין שלא הודע לו, הכל מתכפר בשעיר המשתלח. והוא שעשה תשובה. אבל אם לא עשה תשובה אין השעיר מכפר לו אלא על הקלות. ומה הן הקלות ומה הן החמורות. החמורות הן שחייבין עליהם מיתת בית דין או כרת. ושבועת שוא ושקר אף על פי שאין בהן כרת הרי הן מן החמורות. ושאר מצות לא תעשה ומצות עשה שאין בהן כרת הם הקלות:

בזמן הזה שאין בית המקדש קיים ואין לנו מזבח כפרה אין שם אלא תשובה. התשובה מכפרת על כל העבירות. אפלו רשע כל ימיו ועשה תשובה באחרונה אין מזכירין לו שום דבר מרשעו שגאמר (יחזקאל לג יב) "רשעת הרשע לא יכשל בה ביום שובו מרשעו". ועצמו של יום הכפורים מכפר לשבים שגאמר (ויקרא טז ל) "כי ביום הזה יכפר עליכם":

Mechanics of Teshuva

16. Shaarei Teshuva, I:13

ומדרגות התשובה ומעלותיה. לפי גדול המרירות ועוצם היגון. והיא התשובה אשר תבא מדרך טוהר הנפש וזכות שכלה. כי לפי שכלו. וכפי אשר תפקח עיניו. ירבו ויעצמו במאד מאד יגוניו ברעיוניו. על רוב עוניו. כמו שנאמר - (ישעיה נ"ז) כי לא לעולם אריב ולא לנצח אקצוף כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי. ביאורו כאשר יעטוף ויצטער הרוח שהוא מלפני כי הוא מן העליונים. ויעטפו נשמות אשר אני עשיתי. לא אריב עוד ולא אקצוף. כי איך לא אחון וארחם על נפש יקרה אשר היא מלפני. ונשמות אני עשיתי. על כן יקל העון כפי אשר תכבד (העבודה) [עבודת] האנחה עליו. כי היגון יבא מאת טוהר הנשמה העליונה. ונרצתה בזה יותר מאשר תרצה ברוב יסורי הגוף ומכאוביו. והמשל בזה כי המלך יחמול על חניכיו ילידי ביתו הקרובים אליו והם מאצילי ארץ הנכבדים ויתן להם חנינה. יותר מחמלתו על הרחוקים ופחותים. ואמר ונשמות אני עשיתי. לקרבתן אל העליונים. אף על פי שהגוף והכל מעשה ידיו. וכמוהו (שמות ל"ב) והלוחות מעשה אלהים המה. ועוד אמרו רבותינו זכרונם לברכה שלשה שותפין יש באדם אביו ואמו והקב"ה. ולפי שאין לאב ולאם שותפות בנשמה. על כן אמר ונשמות אני עשיתי. יורה על אמרו כי רוח מלפני. כי ענינו כאשר ביארנו:

Who can grant pardon?

17. Talmud Bavli, Avodah Zarah 17a

והתניא אמרו עליו על ר"א בן דורדיא שלא הניח זונה אחת בעולם שלא בא עליה פעם אחת שמע שיש זונה אחת בכרכי הים והיתה נוטלת כיש דינרין בשכרה נטל כיש דינרין והלך ועבר עליה שבעה נהרות בשעת הרגל דבר הפיחה אמרה כשם שהפיחה זו אינה חוזרת למקומה כך אלעזר בן דורדיא אין מקבלין אותו בתשובה

הלך וישב בין שני הרים וגבעות אמר הרים וגבעות בקשו עלי רחמים אמרו לו עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו שנאמר (ישעיהו נד, ז) כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה אמר שמים וארץ בקשו עלי רחמים אמרו עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו שנאמר (ישעיהו נא, ו) כי שמים כעשן נמלחו והארץ כבגד תבלה

אמר חמה ולבנה בקשו עלי רחמים אמרו לו עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו שנאמר (ישעיהו כד, כג) וחפרה הלבנה ובושה החמה אמר כוכבים ומזלות בקשו עלי רחמים אמרו לו עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו שנאמר (ישעיהו לד, ד) ונמקו כל צבא השמים

אמר אין הדבר תלוי אלא בי הניח ראשו בין ברכיו וגעה בבכיה עד שיצתה נשמתו יצתה בת קול ואמרה ר"א בן דורדיא מזומן לחיי העולם הבא

